

Павлюченко С. О., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Суслова Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

УЛЬТРАЗВУКОВА ОЦІНКА СТАНУ БІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ ПРИ ПАНКРЕАТИТІ У СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ МІСТА ДНІПРО

Вступ. Панкреатит є поширеною патологією серед собак, та займає вагомий відсоток від патологій травної системи. Серед внутрішньої патології собак та котів особливе місце належить хворобам підшлункової залози. Крім того, перебіг багатьох інших захворювань, зокрема інфекційних і паразитарних, супроводжується порушенням її функції та структури. Хвороби підшлункової залози у собак і котів становлять 33 % від усієї кількості внутрішньої патології. Дана патологія має вагомий негативний вплив на організм хворої тварини та спричиняє цілий каскад небезпечних симптомів.

Панкреатична залоза анатомічно і функціонально тісно пов'язана з печінкою. Однією з найпоширеніших причин обструкції позапечінкових жовчних проток у собак є саме панкреатит. Холестатичний синдром проявляється стеатореєю (наявністю жиру в калі), гіпербілірубінемією, підвищенням активності лужної фосфатази, гіперхолестеринемією, жовтяничним забарвленням слизових оболонок та непігментованих ділянок шкіри.

На сьогоднішній день, питання обструкції позапечінкових жовчних проток у собак є добре вивченою. Залишається недостатньо вивчене питання відносно того, чи наявні інші патологічні зміни біліарної системи при панкреатиті. УЗД є одним з основних методів дослідження стану гепатобіліарної системи. Цей метод є неінвазивним, досить інформативним та швидким. Вагомим значенням є якість обладнання та кваліфікація лікаря. В літературних джерелах дуже добре описують структурні зміни, що виникають при гострому та хронічному панкреатиті. Натомість, недостатньо інформації про структурні зміни, що виникають в біліарній системі при гострому та хронічному панкреатитах.

Хвороби підшлункової залози є досить актуальною проблемою у дрібних тварин, так як спричинюються низкою етіологічних чинників. Окремі породи собак, яких утримують в якості домашніх улюбленців, мають схильність до панкреатиту. Важливо отримати клінічні данні про структурні зміни, які відбуваються в біліарній системі при панкреатиті.

Мета дослідження. Дослідити стан біліарної системи у собак, хворих на панкреатит (гострий або хронічний в стадії загострення) використовуючи метод ультразвукового дослідження.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводилось в умовах ветеринарної клініки міста Дніпро. Клініка має обладнання, що потрібне для виконання узд. Апарат на якому виконували дослідження – Mindray M6, укомплектований двома датчиками (лінійним та мікроконвексним). Лінійний датчик працює в діапазоні до 10 MHz, мікроконвексний датчик працює в діапазоні до 7,5 MHz. Період, що був обраний для дослідження: з травня 2023 по травень 2025 року.

Діагноз на панкреатит у собак встановлювали комплексно: анамнез, клінічний стан тварини, результати узд (в день звернення до клініки), гематологічний та розгорнутий біохімічний (Профіль Здоров'я Плюс (НСР+), аналіз крові відносно рівню специфічної панкреатичної ліпази (сPL 2.0). Під час дослідження пацієнтів, важливо виконати диференційну діагностику інших, клінічно подібних, патологічних станів. За період досліджень, серед 72 собак, які мали подібні клінічні ознаки, панкреатит підтвердили у 26 пацієнтів.

Результати досліджень. Протягом періоду дослідження, 72 пацієнти, що надійшли до ветеринарної клініки мали комплексну симптоматику, що відповідала патології шлунково-кишкового тракту. Після збору анамнезу та отримання дозволу від власників тварин, були

проведені поетапні комплексні дослідження. Тим пацієнтам, які не мали специфічних ознак панкреатиту, були виконані тільки необхідні, для їхнього стану, дослідження. 26 пацієнтів мали характерний для панкреатиту анамнез, клінічні ознаки, ультразвукові зміни підшлункової залози, підвищений рівень cPL.

Ультразвукове дослідження виконувалось в перший день надходження пацієнтів до клініки. Апарат узд та датчики мали потрібні технічні характеристики для виконання дослідження. З травня 2023 по травень 2025 року, обладнання не змінювали.

Після аналізу інформації, що була отримана під час виконання УЗД собакам з підтвердженим панкреатитом, були отримані наступні данні:

1) у 13 ти пацієнтів були наявні ехоознаки розширення жовчних протоків, ступінь наповнення жовчного міхура була добре вираженою. Варто відзначити, що в таких випадках були супутні ознаки потовщення стінок дванадцятипалої кишки.

2) у 5 ти пацієнтів спостерігали ехоозники потовщення стінки жовчного міхура;

3) у 9 ти пацієнтів були виявлені гіпоехогенні домішки в жовчному міхурі у помірному та значному об'ємах (при цьому ознаки дистальної ехотіні були відсутні).

Пузирний та загальний жовчний проток не мали гіперехогенного вмістимого та дистальної ехотіні.

Висновок. Вказані результати дослідження є досить цікавими та важливими. Наявність або відсутність супутньої патології біліарної системи має досить важливе значення з метою лікування та прогнозу одужання собак з панкреатитом. Для того, щоб робити вагомі висновки відносно отриманих результатів, важливо продовжити дослідження, щоб мати значно більшу вибірку пацієнтів.

Література

1. Armstrong P. J., Williams D. A. Pancreatitis in dogs and cats. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*. 2012. Vol. 42, No 4. P. 665–686.
2. Baro A. P., Vangioni S., D'Angelo F., et al. Features, management, and long-term outcome in dogs with pancreatitis and bile duct obstruction treated medically and surgically: 41 dogs (2015–2021). *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 2023. Vol. 261, No 11. P. 1757–1766.
3. D'Anjou M. R., Bédard C., Dunn M. E., Huneault L. M. Ultrasonographic monitoring in 38 dogs with clinically suspected acute pancreatitis. *Veterinary Sciences*. 2020. Vol. 7, No 4. Article 180.
4. Hess R. S., Saunders H. M. Acute pancreatitis in dogs: specific canine pancreatic lipase (Spec cPL) assay versus abdominal ultrasound. *Journal of Veterinary Internal Medicine*. 2011. Vol. 25, No 2. P. 341–345.
5. Kook P. H., Roten A. F., Schawalter P., Akens M. K., Reusch C. E. Association between abdominal ultrasound findings, the specific canine pancreatic lipase assay, clinical severity indices, and clinical diagnosis in dogs with pancreatitis. *Veterinary Radiology & Ultrasound*. 2020. Vol. 61, No 2. P. 191–201.
6. Newman S., Steiner J. M., Woosley K., Barton L., Coe K., Werre S. Association of elevated serum canine pancreatic lipase immunoreactivity with the clinical diagnosis of pancreatitis in dogs. *Journal of Veterinary Internal Medicine*. 2004. Vol. 18, No 3. P. 307–313.
7. Ziemer W., O'Neill D., Kook P. An Association between Pancreatic and Cholestatic Biliary Disorders in Dogs. *Animals*. 2024. Vol. 14, No 5. Article 795.